

mann!

ontor.

forståelse
r & tillegg
hmann
er over ra-
bjørnfangst
på Hopen.
er nytt
Svalbard
delt ut stil-

Dagbladet
med den
— Steffen
ennå ikke
rav denne

fil
ing

N i dag
mer ved-
o () to
re nei på
krivere i
ning om
Tidligere
kommune-
represen-
or delling
var full-
av den-

i

oppføl.

slo sine
sykkel-
tak. Da
ers ble
am at
ta de
i handa

er), et-
sparket
onger.

Djeve-
er, har
il ti års
ånader.
tum at
mange
kan ha
ha følt

Stillelsen norsk Okkupasjonsretts 201

**PAPIR ER VÅR
1 DAG som SPESIALITET
FOR 100 ÅR SIDEN**

De finner oss midt i Oslo sentrum — stedet for
alt papir og finere kontorutstyr.

CARL OLSEN Karl Johans gate 12.
Tlf. 42 07 74

Papirhandel - Trykkeri

26. 8. 70 114332

Dag

102. årgang

Ruge ville ikke gi opplysninger

RUGE

HOTOGAP FORT FR. MYSEN
den 27-8-52
TELF. MYSEN 154

H. Journalist Sverre Hartmann
Oslo

Jeg har av 22. de skrevet
general Hansson til meg at de hadde
utfyllt et ønske om en samtale med
meg i anledning av noen høye
dokumenter fra 1940 som de har kommet
i besiddelse av. De tillater at jeg
fint svarer nå, jeg har vært fortreuet.
Jeg har ikke de vil ha meg
stille utfyllt av en samtale med meg, det
må være adskillig greiere for dem å frelegge
dessa dokumenter fra den krigstidstrunkne
Avdeling (Ole Schiøtz) i Munkedamsveien
53. B. Der er jo alle Norsk dokumenter
samlet, og det vil man sikkert være interessert
i å få se disse høye papirer også. Jeg

General Otto Ruge var lite villig til å uttale seg om sine under-
handlinger med tyskerne sommeren og høsten 1940. Etter en artikkel
om dette emnet i Dagbladet 26. juli 1952 skrev han et brev til
forfatteren, Sverre Hartmann, der han bekreftet dette.

Ruge gav også sine underordnede og andre han samarbeidet
med i 1940 det råd å være tilbakeholdne med opplysninger.
Sverre Hartmanns artikler i Aktuell i disse dager bygger på nytt
kildemateriale, og Dagbladet presenterer noe av det i dag.

Se side 8.

Britis 5000

Nonne-saken bli

Saken om de indiske non- bedis
ner som er skaffet plass i eu- betal
ropéiske klostre for kkekkelig 10 n
betaling har nå nådd det poli- klost
tiske topplan i India og Italia. en
Samtidig har en britisk ab- bank

Farge- i Norge

NRK-innstilling ut til i
Bondevik forbereder stort

Fargefjernsyn kan innføres i ville
Norge etter en tre års prøve- mill.
riode som passende kan ta til i utgift
1971. 100 prosents overgang til De e
fargesendinger vil anslagsvis ved i
øke driftsutgiftene med ca. 10 fjern
prosent av de nåværende kost- satt i
nader, og på basis av driftsut- De
giftene i 1969 ville de ha utred
gjort 9.7 mill. kroner. De totale Forts
driftsutgifter for fjernsynet

Mystisk

fiskedød oase

Invalid sjø

General Ruge i 1952:

«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

Sjetteisen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

30. år
agbladet
BL. ÅRG.
LORDAG 26. JULI 1952

1/2 Bryns Patentkontor
Harald Bryn
Bryns Patentkontor
Harald Bryn - A. T. Reinhold - Jacob Larsen
Alb. Solberg - Heston Opl.
Medlemmer av Norske Patenteksaminatorers Forening
TØSTRUPGÅRDEN - OSLO

nokratenes presidentkandidat

General Ruge stilte norske styrker

kal
am
øtte

ATOR
CAGO i dag.
Ans. Pressi
Vil har i dag
egget betyde-
demokratisk
lat og vil vil
står i vår
sværte Ste-
i den nord-
avensom har
all hemmer-
skråttak pre-
I en kort
til frys hon-
i dag tidlig
hans ikke vil-
javare.

General Ruge
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

General Ruge
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

General Ruge
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

Den tyske hær
26. JULI 1952

Avskrift.
P. M.
Hemmellg.

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

Nytt kildemateriale utdyper artikler i Dag- bladet og Orientering

Av Gudleiv Foss

Allerede sommeren 1952 kunne historikeren, advokat Sverre Hartmann i en artikkel i Dagbladet legge fram kilder som viste at norske styrker ble stilt under tysk overkommando av general Otto Ruge i juni 1940. Hartmann bygget sin artikkel på Gruppe XXI's krigs dagbok ført av major Neef som i juni 1940 var tysk forbindelsesoffiser i det norske hovedkvarter.

I 1955 brakte ukeavisa Orientering en artikkel om tilsvarende aktivitet — og begge ganger forholdt de personer som hadde deltatt i forhandlinger med tyskerne eller som på andre vis hadde hatt noe med disse foranstaltningene å gjøre, seg taus.

I et brev til Hartmann framholdt general Ruge at han intet ville si, og at han for øvrig lite huske av det hele. General Lindbäck Larsen derimot bekreftet i en samtale med Hartmann det meste av opplysningene — men kom seinere til å anmode om at dette ikke ble offentliggjort. Oberst Faye, sjefen for grensebataljonen, benektet det hele i artikler i Dagbladet.

Vel 18 år er gått fra de første opplysninger om disse kompliserte forhold ble trykket fram for offentligheten. I disse dager rettes på ny søkelyset mot disposisjonene til de norske myndigheter som var igjen i Norge etter 7. juni 1940: — nye kilder er dukket opp. De bekrefter og utdyper de opplysninger som advokat Hartmann la fram i Dagbladet i 1952. Gjennom et tidsrom av drøye fire måneder kan man følge norske sivile myndigheters og militære enkeltpersoners arbeid for å gjenopprette norske styrker i Finnmark for å hindre angrep fra øst. Men hvor slutter saken? Hvor langt kom representanter for de norske myndigheter til å gå for å få igjen sine forslog til en ordning med tyskerne i Nord-Norge? Statsstipendiat Hartmann erklærer overfor Dagbladet at han vil legge fram slike opplysninger i artikkelserien i Aktuell.

Nye dokumenter

Dagbladet kan i dag legge fram noen dokumenter som bekrefter de tidligere kildenes opplysninger. Det ligger et langt og nitid arbeid bak innsamlingen av de aktuelle kilder. Mange er kommet i Hartmanns besittelse gjennom tilfeldigheter. Det som startet det hele — funnet av Krigs dagboka fra Gruppe XXI, ført av major Neef i juni 1940, har en interessant forhistorie.

Under et besøk i Tyskland hos dr. Rudolf Pechel — en god venn av Max Tau — fikk Sverre Hartmann tilfeldigvis møte fru Neef. Hun var enke etter major, seinere oberst Neef. Rudolf Pechel bodde i Neefstrasse i vedkommende by, og fru Neef var hans huslege. Det var dette som brakte Hartmann på sporet.

Det viste seg at fru Neef etter sin mands død hadde tatt vare på et stort og interessant kildemateriale fra ulike land, bl.a. også den originale krigs dagbok vedrørende forhandlingene mellom den norske forsvarssjefen general Ruge og den tyske overkommando i juni 1940. Med dagboka fulgte en omfattende originalkorrespondanse mellom general Ruge og major Neef og hans etterfølger.

Personlige nedtegnelser

De aktskytiske som Dagbladet kan presentere er fylkesmann Christensens personlige nedtegnelse sommeren og høsten 1940 og en avskrift av et PM utarbeidet av general Ruge om grensevaktpolitivdelingene i Øst-Finnmark. Dette PM var

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruge i 1952:
«Vær tilbakeholdne med opplysninger»

General Ruges hemmelige P.M. om opprettelse av grensevaktpoliti-ker sommeren og høsten 1940. Dokumentet fulgte i avskrift som bilag til en henvendelse til Hagelin fra fylkesmann Gabrielsen den 24. oktober.

merket «Hemmellg.», og den avskriften som ligger til grunn for gjengivelsen i Dagbladet, var vedlagt major Lindbäck-Larsens og fylkesmann Gabrielsens oppsett til det nye Riksstyret om de norske troppene i Finnmark. Dette ble sendt til Innenriksmi-

Min part har ingen notatene og det er jo 12 år
siden jeg hadde med disse ting og spør om jeg
i disse 12 år konsekvent nektet å uttale meg
om noe av det som hendte i 1940, kunne
jennig vært bitt om det også.

Men om du de allikevel er villig
derbytt papirene kan jeg gjerne ta med dem.
Men det kan kanskje bli 6/9, imidlertid
er jeg dessverre forhindret på grunn av sykdom
her i huset og reiser i den forbindelse.

6/9 fm. er jeg - i hvert fall - i Oslo, Adams Ritz Hotel. Fr. Slange 3,
effen 6/9 bli jeg, formodentlig, i tillegg her.

Men telefoner til Ritz. 6/9 morgen, så kan
vi i tilfelle avtale tid

Men - som sagt - send inn det selvsagt
av en samtale med meg

Arvid Ruge

Arvid Ruge

Side 2 av general Ruges brev til Sverre Hartmann i september 1952. Legg merke til at generalen skriver at han konsekvent har nektet å uttale seg om disse forhold de siste 12 år.

nisteriet den 24. oktober 1940. Mottaker var Hagelin, Quislings nestkommanderende.

Det er på det rene at denne innstruks personlig ble overlevert major Lindbäck-Larsen av general Otto Ruge den 23.-24. juni 1940.

Videre gjengir vi et brev fra general Ruge til advokat Hartmann etter den første artikkelen var offentliggjort i Dagbladet. Det framgår tydelig av brevet at generalen ikke ønsket å gi opplysninger i saken, men han gav likevel Hartmann anledning til en lengre samtale i september samme år.

Initiativet

Ifølge det som nå er framkommet, var det general Otto Ruge som tok initiativet til å beholde, respektive å få opprettet grensevaktstyrker under tysk overkommando. Det går også fram at det var Ruge som anmodet så vel sin tidligere underordnede, general Odd Lindbäck-Larsen gjennom fylkesmann Gabrielsen om ikke å gi opplysninger da saken kom opp i Dagbladet første gang.

Sverre Hartmann ble nemlig oppsøkt av Lindbäck-Larsen den 2. september 1952, og notatene fra denne samtalen viser at generalen bekreftet de opplysninger som kom fram gjennom kildene. Imidlertid mottok Hartmann et telegram samme kveld fra generalen, der han etter samtale med fylkesmann Gabrielsen på Lillehammer, ba om at opplysningene han gav under deres møte ikke måtte offentliggjøres.

Etter offentliggjørelsene i

Orientering i 1955 benektet general Lindbäck-Larsen og fylkesmann Gabrielsen at det forelå planer om militært samarbeid mellom tyskerne og de norske styrker. De hevdet at planene om opprettelse av norske grensevaktstyrker var kommet i stand under forutsetning av at de skulle tre inn i et militært tomrom dersom tyskerne trakk seg tilbake.

Intern redegjørelse

I tillegg til dette, skrev Lindbäck-Larsen en lengre intern redegjørelse til daværende forsvarsminister Handal. Denne redegjørelsen ble båndlagt for en tiårsperiode. I en håndskrevet tilføyelse datert den 16. august 1969, opplyser Lindbäck-Larsen at det var general Ruge som i 1952 rådet fylkesmann Gabrielsen og gjennom ham Lindbäck-Larsen til å vise tilbakeholdenhet med opplysninger. Dette var bakgrunnen for telegrammet fra Lillehammer den 2. september 1952: Rådet fra general Ruge ble oppfattet eller i alle fall fulgt som en ordre av general Ruges tidligere underordnede.

De kilder som Hartmanns artikkel i Dagbladet bygget på i 1952 var autentiske og entydige. Men det kildemateriale som nå er kommet for dagen, rekker mye lenger. Man har nå kilder med aktorenes underskrifter, mens man tidligere bare hadde dagbøker. På grunn av pålegget fra den tidligere forsvarssjef, general Ruge, var det i 1952 og i 1955 umulig å ane sammenhengen mellom disposisjonene i juni og august 1940. Nå strekker kildematerialet enda to måneder utover høsten 1940.